

Sant Joan, una festa de rel catalana

per Agustí Palau i Codonyers

L'estiu comença amb Sant Joan. I Sant Joan comença amb una revetlla, que sol ser calorosa. I encara, per acabar-lo d'adobar, encenem fogueres perquè ens vinguin unes bafarades...

L'estelada esclata de tan madura. Les estrelles atapeeixen el cel, apinyolades talment els grans d'una magrana encesa.

La revetlla de Sant Joan és esplèndida, és generosa, és rica com cap altra. Tota la naturalesa transpira una sentor especial. Els jardins són exageradament olorosos i les flors exhaleu un perfum no igualat. La nit de Sant Joan és la més poètica i és la que més es recorda de tot l'any. Les herbes remeieres fan esgarips d'una flaire única. Si les colliu aquesta nit les tindreu més al punt i faran més efecte: us seran més eficaces a l'hora de guarir els mals.

Els homes savis -estrambòtics i complicats de mena que són- diuen que aquesta nit és la del Solstici d'estiu, i diuen no sé quines coses que s'esdevenen al sol i a les estrelles; i asseguren, també, que els homes, aquesta festa, la celebren des d'abans, de molt i molt abans del rei Wamba... Però no us deixeu engalipar pel que afirmen els tècnics d'avui, que més d'un cop l'espifien.

Nosaltres ho sabem prou bé que els nostres rebesavis i els de més enrere a penes en sabien d'astronomia i d'estels i dels cometes. Prou feina tenien a endevinar quin temps era el més bo per a plantar els alls, o quan seria lluna vella per tallar la fusta, o en quina altra -ajudant Déu i amb la raó escaient-s'havien de sembrar les faves...!

D'estrelles només coneixien la Polar, el Carro gran i les Cabrelles, que fitant-les ben bé podien endevinar l'hora amb un marge d'error molt petit... I de les àvies no en parlem, que elles, en comptades diades transcendents de la seva vida, com a més es feien dir, per una feutillera, la planeta...

El poble menut és més innocent, és més senzill, és menys instruit, però és més poètic i diu que la nit de Sant Joan és la nit de l'amor i de l'encant, de la ginesta esbadellada i quasi moridora, de l'alfàbrega que aroma tot l'aire, intensament... És la revetlla del sant més popular a tot Catalunya i a les terres germanes d'Occitània, de València i de Mallorca.

És una nit eixordadora i llarga, que tots volem aprofitar fins al darrer recremalló, fins a trenc d'alba. La revetlla, que ha començat amb èmfasi i empenta durarà fins a dia començat. No em vulgueu més de soroll i alegria! Especialment per a la mainada i el jovent tot es resol amb coets i xivarri.

Hom diu que és una festa que ja la feien els pagans. I potser sí! Però la devien fer tan bonica que fins l'han continuada i perpetuada els cristians els quals, per celebrar-la, han hagut de fer-se "pagants". (I a vegades la paguen tan bé que els costa un ull de la cara i feina hi ha, més d'un cop en alguna casa, per arribar al cap del mes, de tant que han escurat les butxaques).

També deu ser veritat que la nit de

Sant Joan és la nit de l'amor i l'amistat perquè fins i tot els veïns s'apleguen en colla per fer bona gatzara. I tots -i sobretot les congèneres- s'abracen i s'obliden de les crítiques que recíprocament s'han fet durant l'any i ara es besen i es diuen "amigues dilectes"... Afigureu-vos si en té de poder Sant Joan, el Baptista! I engarlanden els porxos i les eixides comunals amb serrells de papers de color i amb fanals japonesos. I fan olla comuna i coca i refresc. I ballaruca al carrer i foguera conjunta.

De les golfes de les escadusseres cases grans que puguin quedar o dels tinellts dels pisos miniatura que tant abunden, n'han tret tota mena de fòtils i andròmines. Han fet un castell, l'han encès i les flames s'enlairen al cel i, bo i fent espetecs, guspiregen...

La xicalla salta la foguera socarriant-se, més d'un cop, els cabells o el pèl moixí de les cames. I criden i xisclen i eixorden l'espai, i clivellen l'orella dels avis...

Les mestresses s'imposen i reclamen seny i enteniment, i els minyons, en senyal d'obediència filial diuen que sí; però tan bon punt les mares han deixat de mirar-los els etziben, a cadascuna, un correames o un petard sorollós que esbotza la casa.

I ara són elles, les mares, les qui fan uns xiscles aguts i diuen als fills: -Burro, beneit, poca-solta!...

Però és Sant Joan; i ho és només un cop l'any, i tot es perdona aquesta nit de revetlla...

Nit de juny

*Qui posarà sordina a l'eufonia
d'aquesta joia de la nit de juny
que tonificà -eficax metgia-
la metzina del cor, si com un cuny
esberla el lluny del tedi que angunia?*

Agustí Palau Codonyers

CAU D'ART SABADELL

Plaça de les Marquilles, 2
Tel. 726 07 35
SABADELL

Revetlla

*Damunt la crosta vella d'aquest món
sura la joia com immensa glassa
i la Lluna que ho veu mig se'n morfón,
¿I qui es recorda del dolor que passa
si tot està sumit dins el pregon
anàrquic de la joia, liberal marassa?*

A.P.C